

Hrvatska granica

DVOJEZIČNO GLASILO HRVATA U RUMUNJSKOJ
PUBLICAȚIE BILINGVĂ A CROAȚILOR DIN ROMÂNIA

STR. / PAG. 3

DAN DRŽAVNOSTI R. HRVATSKE

STR. / PAG. 7

DODJELA NAGRADA...

STR. / PAG. 8

PRVA PRIČEST...

Učenička zadruga

Zagrebačke županije u Karaševu

Sretan vam Dan državnosti RH!

Mjesečno izdanje Zajedništva Hrvata u Rumunjskoj / Editie lunară a Uniunii Croaților din România

Godina / Anul XXX
Broj / Numărul 213

Nakladnik / Editor
**Zajedništvo Hrvata u Rumunjskoj /
Uniunea Croaților din România**

Za nakladnika / Pentru editor
Glureci-Slobodan Ghera

ISSN KOD / COD ISSN **1841-9925**

Glavni urednik / Redactor șef
Ivan Dobra

Urednici / Redactori
Lina Stroescu

Vanjski suradnici / Colaboratori
**Maria Lațchici; Diana Catici;
Pr. Davor Lucacela; Petru Miloș**

Tehnoredaktor / Tehnoredactor
Zlatko Nikola Ursul

Adresa:

**Zajedništvo Hrvata u Rumunjskoj
Uniunea Croaților din România**
327065 Carașova 22, jud. Caraș-Severin, România
Telefon: **0040-255-232255**

Fax: **0040-255-232146**

E-mail: zhrcr@gmail.com; hg.redactia@zhr-ucr.ro

Web: www.zhr-ucr.ro

Hrvatska Grančica

www.zhr-ucr.ro

Emisije na hrvatskom jeziku pokušavaju obuhvatiti ono što je značajno u povijesti i životu hrvatske manjine na rumunjskom prostoru, naše tradicije, običaje i najvažnije događaje iz karaševske zajednice. Gledajte nas!

Svakog petka s početkom od 19:15, na frekvenciji 105,6 MHz Radio Ričice, emitira se naša emisija na hrvatskom jeziku. Slušajte nas!

U OVOM BROJU DONOSIMO / ÎN ACEST NUMĂR:

DAN DRŽAVNOSTI R. HRVATSKE	STR. 3
INTERVJU S GĐOM. DARINKOM BALEN	STR. 4-5
SRETAN VAM DAN DRŽAVNOSTI R. HRVATSKE!	STR. 6
DODJELA NAGRADA PONAJBOLJIM UČENICIMA	STR. 7
PRVA PRIČEST U ŽUPI IZ KARAŠEVA	STR. 8
MOLITVA KOD SPOMENIKA	STR. 9
DRŽAVNA OLIMPIJADA HRVATSKOG JEZIKA	STR. 10
DUH KAO ROĐENDANSKI POKLON	STR. 11
ZAPOPEVAJMO ZAJEDNO ILI ZAJAČIMO SI SKUPA	STR. 12
CERCUL PEDAGOGIC AL EDUCATOARELOR	STR. 13
LUNA LUI FLORAR!	STR. 14
MAMA - NEOGRANIČENA LJUBAV I PODRŠKA	STR. 15

MAMA - NEOGRANIČENA LJUBAV I PODRŠKA

"Majka može zamijeniti svakoga, ali majku nitko ne može zamijeniti."

Mama je velika, teška riječ koja nosi puno svjetla, topline i ljubavi. Sve što imamo je sve što nam je majka dala. Svakoj je osobi dala najvrijednije, a to je, upravo, život. Istodobno, ona je osoba koja je spremna bilo kad svoj život dati za nas, za svoju djecu.

Vrlo je teško opisati i obuhvatiti jednom riječju to što mama znači za svakoga od nas, jer smo mi svi različiti, te različito vidimo i shvaćamo sve oko nas. Mogli bi reći da je mama ljubav, da je ona podrška u svakom trenutku, da je ona mir, da je ona nježnost itd. i sasvim smo u pravu, jer je mama sve to. Uvijek kada probamo opisati riječima to što mama nam znači, vrlo nam je teško i ne znamo što bi ponajprije rekli. Pravilne i precizne definicije za riječ mama nemamo, pa nam je najjednostavnije reći: "Mama je mama!"

Međunarodni Majčin dan je događaj koji se obilježava u brojnim zemljama svijeta, ali na različite datume, a karakteriziraju ga različiti običaji. Bez obzira na kalendar, važno je da je Majčin dan diljem svijeta namijenjen svim majkama, njihovom trudu i njihovoj prisutnosti u našim životima.

Majčin dan slavi se i obilježava na različite dane u godini; neke zemlje slijede dan kojeg su odredili Ujedinjeni narodi (ONU), a to je druga nedjelja u svibnju, druge zemlje već imaju odabrani datum i slijede tradiciju bez promjene datuma. U Rumunjskoj, počevši 2010. godinom, Dan majka obilježava se prve nedjelje u svibnju, do tada je 8. ožujak bio dan kad su se žene i majke zajedno slavile istog dana. Što se Hrvatske tiče, Majčin dan slavi se druge nedjelje mjeseca svibnja kao i u većini zemalja. Imamo tu i neke specifične datume za ovaj dan kao što su 21. ožujak (Egipat, Jordan, Palestina, Siria itd.), 26. svibanj (Poljska), 12. kolovoz (Thailand) itd.

Povijest ovog praznika počinje davno, pa su tako Grci i Rimljani imali slavlja posvećena majci. Praznik je postao vrlo popularan pojavom u Sjedin-

jenim Američkim Državama. Anna Jarvis smatra se utemeljiteljicom Majčinog dana. Godine 1905., nakon smrti svoje majke koja je oduvijek priželjkivala takav dan u čast majke i njezine uloge u društvu. Ona je u Graftonu 12. svibnja 1907. u nedjelju nakon druge godišnjice smrti njezine majke osnovala Memorial Mothers Day Meeting. S 500 bijelih karanfila izrazila je svoju ljubav prema preminuloj majci i u mjesnoj ih je crkvi dijelila drugim majkama. Posvetila se inicijativi za osnivanje službenog državnog praznika u čast majki, pišući pisma političarima, gospodarstvenicima, svećenicima i ženskim udru-gama.

Majčin dan, a i ne samo, je savršena prilika da pokažemo našu zahvalnost, ljubav i poštovanje prema našim majkama. Upravo zato, u mjesecu svibnju imamo svibanjske pobožnosti, koje su posvećene našoj nebeskoj Majci - Djevici Mariji, kako bi mogli njoj ukazati našu ljubav, te zahvalnost jer nas uvijek čuva od svih zala.

Drage mame, sretan Vam dan!

Diana Catici

LUNA LUI FLORAR!

Odată cu deschiderea sezonului de pescuit în apele de munte la păstrăv, posibilitatea de a captura acest pește special devine tot mai mare datorită încălzirii apelor și a vremii.

Nălucile artificiale dedicate acestui stil de pescuit, prezentate și conduse cu multă îndemânare prin luciul apei, împreună cu un echipament adecvat pentru pescuitul la spinning sau cu muște artificiale, pot oferi partide de pescuit atractive în zonele unde pescuitul este permis în această perioadă a anului.

De exemplu, în luna mai, la deschiderea sezonului de pescuit la păstrăv, eu pescuiesc numai și numai cu năluci de dimensiuni foarte mici. Peștii sunt slăbiți după o iarnă lungă și fără prea multă zăpadă, dar cu temperaturi foarte scăzute, temperaturi care coboară și la -15/18 c° grade Celsius și caută să se hrănească cu ceva ce este ușor de capturat. Peștișori

Am ales o zi cu cer înnorat pentru una dintre primele ieșiri pe anul acesta, apa râului a fost corespunzătoare condițiilor mele, nici prea mare, nici prea mică și destul de curată. Am ales o zonă cu apă relativ mică, dar cu locuri unde am avut rezultate bune aproape de fiecare dată când am pescuit în acea zonă.

Am ales pentru început oscilante de mici dimensiuni dar mai grele, de 10 grame, care s-au dovedit a fi extrem de eficiente în acele locuri. În primele două ore de pescuit am adus la mal patru păstrăvi, doi indigeni și doi păstrăvi curbubeu, toți patru eliberati, deși erau toți trecuți de limita legal admisă.

După un anumit timp am hotărât să forțez locul de pescuit și am urcat în amonte râului cu speranța că voi captura un pește mai mare pe care să-l aduc acasă la tigiaie. Dar, cu natura nu se poate pune nimeni. Cu cât urcam mai mult, cu atât apa râului devenea mai tare, iar debitul acesteia creștea foarte repede. Din nefericire, nu am fost echipat corespunzător pentru astfel de condiții în ciuda experienței pe care nu mi-o poate contesta nimeni. Aveam cizme scurte, fără talpă anti-alunecare, iar după câțiva zeci de metri am alunecat și am plonjat în apa râului rece ca gheața din cauza topirii zăpezii de la munte.

M-am recuperat destul de repede și am ajuns cu bine pe malul râului unde mă aștepta tata, foarte speriat, de altfel. Am reușit să-l calmez fără prea mari probleme, i-am explicat că totul este în regulă și l-am rugat să mă ducă la primul magazin, înainte de-a ajunge acasă, ca să cumpărăm ceva de prăjeală și o licoare care să-mi țină de cald până acasă.

Am pus niște saci de plastic pe scaunul mașinii, deoarece eram ud leocă și nu aveam haine de schimb. Din alimentară am luat niște cârnați proaspeți italienesti și un cofrag de ouă proaspete pe le-am făcut gaigană împreună cu cârnații cumpărați. Am mai folosit și varză murată de astă toamnă și, bineînțeles, ne-am delectat cu un rum jamaican, așa cum îmi place mie.

Petru Miloș

de mici dimensiuni, larve, muște, gâze, libelule sau scorobeți. Ei nu atacă momeli mari, precum vara sau toamna, când am avut ocazia să prind păstrăvi de 1,2 kg la năluci dedicate loștriței, năluci de 30 gr și 15/20 cm.

Râul Mur, unde pescuiesc în Austria, este un râu cu dimensiuni mai mari, unde adâncimea apei poate ajunge în unele locuri chiar și la 3, 4 metri. Chiar și în aceste împrejurări, primăvara pescuiesc numai la năluci care nu depășesc mai mult de 10 grame și 7/8 centimetri pentru că sunt cele mai utile și cu rezultate a căror capturi depășesc ușor pragul de 2,3 kg. Bineînțeles, nu se rezumă totul la năluci, vântul, ploaia, vremea încă rece de afară în această perioadă a anului, debitul și culoarea apei, toate acestea au un rol foarte important în hrănirea peștilor.

DAN DRŽAVNOSTI R. HRVATSKE

Hrvatska je 30. svibnja 2023. godine proslavila Dan državnosti u spomen na konstituiranje prvog demokratski izabranog višestranačkog Sabora 30. svibnja 1990. godine, čime su nakon desetljeća komunističke vlasti, stvoreni temelji modernog Sabora i potvrđena njegova uloga u očuvanju hrvatske državnosti.

Prvi dio protokola ovogodišnjeg obilježavanja Dana državnosti započeo je kod Spomenika domovini, ispred Koncertne dvorane Vatroslava Lisinskog u Zagrebu, gdje je vijence položilo izaslanstvo Hrvatskog sabora, koje je predvodio predsjednik Sabora Gordan Jandroković te

međunarodno priznanje, oslobađanje okupiranih područja u Domovinskom ratu - sve su to ključne stečevine i temelji hrvatske države", istaknuo je.

Dodao je da je stoga i današnji dan prigoda da zahvalimo hrvatskim braniteljima, ponajviše onima koji su dali svoje živote i da se "prisjetimo predsjednika dr. Franje Tuđmana koji je imao vizionarski pogled na samostalnost i neovisnost i koji je uz pomoć plebiscitarnog hrvatskog naroda na referendumu 1991. uspio ostvariti slobodu, neovisnost i samostalnost". "Zato je ovaj datum bitan. On je bio dan državnosti tijekom 90-ih, i sada je, i bit će. Stoga je važno da svi u Hrvatskoj poštujemo i državu i njene institucije, simbole, a ovaj datum je itekako simbol hrvatskog naroda i države", poručio je premijer.

Svim građankama i građanima R. Hrvatske kao i svim Hrvatima diljem svijeta, Dan državnosti je čestitao i Slobodan Gera, predsjednik Zajedništva Hrvata u Rumunjskoj te zastupnik hrvatske manjine u Rumunjskom parlamentu:

„U povodu Dana državnosti Republike Hrvatske svim hrvatskim građanima kao i hrvatskoj manjini u Rumunjskoj te svim Hrvatima diljem svijeta upućujem od srca iskrene čestitke!

Dan državnosti Republike Hrvatske obilježava se 30. svibnja u spomen na konstituiranje prvog demokratski izabranog višestranačkog Sabora kao i u spomen na povijesnu ulogu Hrvatskog sabora u očuvanju hrvatske državnosti tijekom više stoljeća.

Bilateralni odnosi Rumunjske i Hrvatske izvrsni su, veze između naših zemalja nikada nisu bile jače, a ovom prilikom izražavam nadu u daljnje jačanje izvrsne suradnje između naših zemalja. Spominjem ovom prigodom i stoljetno postojanje hrvatske manjine na prelijepim rumunjskim prostorima, manjine koja ima zastupljenost u rumunjskom parlamentu i koja je zapravo most između Rumunjske i Hrvatske.

Dan državnosti prigoda je velike radosti za sve Hrvate u zemlji i diljem svijeta. Povodom ovog posebnog dana, hrvatskom narodu želim uputiti najsrdačnije čestitke te puno zdravlja, blagostanja i uspjeha!"

Ivan Dobra

30. svibnja
DAN DRŽAVNOSTI
REPUBLIKE HRVATSKE

premijer Andrej Plenković i članovi Vlade. Premijer Plenković i predsjednik Sabora Jandroković nazočili su i Svetoj misi za domovinu koju je u bogoslužnom prostoru blaženog Alojzija Stepinca predvodio nadbiskup zagrebački mons. Dražen Kutleša. Središnja svečanost započela je u 20.10 i to u Hrvatskom narodnom kazalištu u Zagrebu gdje je održan svečani koncert, ne samo povodom obilježavanja Dana državnosti, već i povodom desete godišnjice članstva Hrvatske u EU. Naime, kao što je poznato, 1. srpnja napunit će se puno desetljeće otkako je Hrvatska član velike europske obitelji.

Premijer Plenković je čestitao svim Hrvatima i Hrvaticama 30. svibnja kao ključan datum za sve hrvatske institucije: "Sloboda, demokracija,

INTERVJU S GĐOM. DARINKOM BALEN

Zagrebačka županija ima najjače učeničko zadrugarstvo u R. Hrvatskoj.

S gostima iz Zagrebačke županije u Karaševu je došla i Darinka Balen djelatnica Upravnog odjela za prosvjetu, kulturu, sport i tehničku kulturu Zagrebačke županije, ujedno i tajnica tamošnje podružnice Hrvatske udruge učeničkih zadruga. Za vrijeme boravka u našem mjestu gđa. Balen je za našu publikaciju dala intervju u koje-

Matici Hrvatskoj koja nam onda preporuča i spoji nas s Hrvatima diljem svijeta gdje već oni jesu. Na taj način smo mi uputili jedno pismo namjere vašoj zajednici Hrvata ovdje u Rumunjskoj, gospodinu Geri, koji je srdačno i odmah pozitivno odgovorio sa željom da se ta realizacija ostvari, da mi dođemo, i tako je naša prelijepa priča krenula.

Kako su se odvijale radionice u Dvojezičnoj gimnaziji, da li je svaki dan bila druga tematika?

Nas je ovdje 77 osoba, što učenika, što profesora iz 20 škola Zagrebačke županije. Svaka ta škola ima učeničku zadrugu, a to je jedan vid rada u školi kao izvannastavna aktivnost gdje djeca razvijaju svoje vještine, umijeća, gdje od ničega naprave jedan proizvod koji ima tržište, dakle ima svoju vrijednost, ima svoju cijenu. To zadrugarstvo mi desetljećima negujemo, a prije dolaska ovdje kod vas, u suradnji s ravnateljicom škole smo dogovorili što bi bilo interesantno da se od tog našeg znanja prenese na djecu u Rumunjsko-hrvatskoj gimnaziji. Na taj način smo mi sa sobom donijeli nekoliko radionica za koje smo procijenili da će djeci biti interesantne, dakle radionica likovna monotipija, druga likovna radionica je bila izrada neobičnih slika, zatim radionice izrade narukvica, radionica rada s vunom na kartonu, radionica makramea, gdje su učili plesti neki određeni nakit ili možda stalke i nosače za teglice, svašta se tu može napraviti. Iz učeničke zadruge iz Zaprešića su došli kozmetičari, frizeri, maseri da i oni pruže svoje usluge, da pokažu što oni uče unutar svoje škole, a i unutar svoje zadruge, i na taj način smo mi te radionice ovdje odradili, a djeca su se sukladno svojim interesu mijenjala iz jedne radionice u drugu.

Jučer ste bili u razgledavanju Temišvara, a navečer i u Rekašu. Kako vam se sviđa Rumunjska, Temišvar, Karaševo?

Prvi put smo u Rumunjskoj, upravo smo razgovarali u autobusu da smo ugodno iznenađeni s Temišvarom i Rumunjskom. Nismo očekivali toliku čistoću, nismo očekivali toliko sreden grad, toliko zelen grad, grad s toliko puno cvijeća. Ono drugo što nas je ugodno iznenadilo je toplina ljudi koje smo na cesti sretali pa pitali gdje je nešto. Bez obzira znali jezik ili ne, oni su se silno trudili da nam pomognu i

mu je naglasila, između ostalog, da su kreativne učeničke radionice bile prekrasno organizirane, a iz višednevnih susreta i druženja iznjedrila su prijateljstva koja će dugo trajati.

Kako je uopće došlo do uspostave kontakata između zadruge učenika Zagrebačke županije i hrvatske zajednice u Rumunjskoj, odnosno Zajedništva Hrvata u Rumunjskoj?

Učeničke zadruge Zagrebačke županije već duži niz godina rade neke različite velike projekte, a između tih projekata je i međunarodna suradnja koju smo bazirali na suradnji s iseljenim Hrvatima. Do sada smo bili s Hrvatima u Bosni i Hercegovini, Bosni, Crnoj Gori, Mađarskoj i Srbiji i željeli smo naravno posjetiti i ostale Hrvate. Da bi uspostavili jedan kvalitetan kontakt mi se uvijek obraćamo

CERCUL PEDAGOGIC AL EDUCATOARELOR

Joi, 18 mai 2023, la sediul central al Uniunii Croaților din România s-a desfășurat Cercul Pedagogic al educatoarelor, avându-le drept gazde pe educatoarele din Carașova și Nermed.

Participanții la această întrunire au fost educatoarele din comuna Carașova, comuna Lupac și din Reșița. Cadrele didactice din învățământul preșcolar s-au întâlnit la Carașova și au avut ca temă de discuție „Integrarea aspectelor specifice patrimoniului viu în curriculum pentru educație timpurie”. Coordonatorul cercului a fost prof. Maria Rotea, iar dintre invitați a făcut parte prof. Elena Pirtea, Inspector școlar pentru Educație Timpurie.

Președintele UCR-ului, Ghera Giureci-Slobodan a adresat un cuvânt de salut tuturor invitaților și participanților subliniind importanța organizării unor astfel de cercuri pedagogice: „Stimate doamne și domnișoare este o onoare și o bucurie să ne vedem astăzi, aici, în comunitatea croată. Noi, ne bucurăm mereu când avem oaspeți ca dumneavoastră, pentru că temelia acestei societăți este educația, iar dumneavoastră sunteți artizanii și acei dascăli care dau startul tuturor generațiilor. Acei copii vor deveni așa cum dumneavoastră îi modelați. Vreau să felicit Inspectoratul școlar, pe coordonatorul acestui cerc pedagogic, pe doamna director Alina Miștoiu și pe toți cei implicați în organizarea acestui frumos eveniment.” Celor prezenți s-a adresat și directoroarea Liceului Teoretic Bilingv Româno-Croat Carașova, prof. Miștoiu Alina: „Bine ați venit la noi în Carașova. Dumneavoastră, doamnele educatoare, sunteți acelea care începeți să descoperiți valorile și să le formați pentru a deveni mai târziu acei oameni cu care ne mândrim. Mă bucur că sunteți aici și vă doresc succes în activitatea dumneavoastră.”

Pentru acest eveniment deosebit, educatoarele din comunitatea croată au îmbrăcat frumosul port carașovenesc, stârnind admirația și aprecierea colegelor. În cadrul cercului au fost prezentate referate despre valorizarea și transmiterea patrimoniului cultural material și imaterial către viitoarele generații. Pe rând, educatoarele din grădinițele croate au prezentat costumul tradițional carașovenesc, bijuteria comunității croate, descriind amănunțit veșmintele tradiționale carașovenești, iar prezentările au fost însoțite de fotografii edificatoare ale tuturor pieselor vestimentare ce alcătuiesc costumul femeiesc și bărbătesc. S-a vorbit despre sac-

ramentul primei sfinte Împărtășanii și despre sfântul Mir în satele croate și despre costumul tradițional specific pentru acea zi, dar și despre activitățile desfășurate cu preșcolarii la diverse sărbători. Educatoarele au dorit să sublinieze eforturile lor în organizarea de activități în care să îmbine elementele tradiționale, culturale și religioase. Împreună cu părinții, buncii se străduiesc să promoveze și să descopere în copii sentimentele lor de dragoste pentru port și pentru tradițiile moștenite din generație în generație.

Activitățile susținute de educatoare au surprins plăcut și au avut parte de aprecieri pozitive.

Lina Stroescu

ZAPOPEVAJMO ZAJEDNO ILI ZAJAČIMO SI SKUPA

Vjerojatno nema nekoga iz naših mjesta koji ne poznaje velečasnog Branka Kornfeinda, župnika iz Gradišća, velikog prijatelja naših sela i zaljubljenika u glazbu i podučavanje glazbe.

Vedroga duha, pun energije, vrstan skladatelj i glazbenik, vlč. Branko neumorno radi na očuvanju hrvatskog identiteta, jezika i naravno, glazbe. Austrija, Mađarska, Slovačka, Rumunjska, sve su to zemlje u kojima žive hrvatska manjina i u kojima vlč. Branko neumorno putuje i osniva grupe mladih tamburaša.

A o njegovom djelu i važnosti pisala je prošle godine i Matica hrvatska koja ističe njegov ogroman doprinos i ustrajno djelovanje za hrvatstvo na kulturnom i crkvenom području za koje je primio Kulturnu nagradu Gradišćanskih Hrvata za 2011. godinu.

A odrastao je vlč. Branko s muzičkim instrumentima, pa je sa sedam godina počeo učiti frulu i gusle. Malo kasnije počeo je učiti tamburu. U bilo kojoj župi je radio, u svakom se je mjestu uvijek pridružio seoskomu tamburaškome društvu ili je utemeljio vlastito, kako i on sam kaže. Uostalom, vlč. Branko potječe iz glazbeno nadarene obitelji.

U našim je mjestima, odnosno u Lupaku i u Klokotiču negdje prije desetak godina, vlč. Branko uspio osnovati lijepe ekipe tamburaša s kojima se danas ponosi čitava karaševska zajednica. Naime, nakon jedne Svete mise malo je pjevao u klokotičkoj

župi s nekim vjernicima iz toga mjesta i odmah im je rekao da prelijepo pjevaju i da bi bilo fantastično lijepo kada bi oni osnovali folklornu grupu. Tada se ništa nije dogodilo ali svaki put kad bi u narednim godinama dolazio u Rumunjsku razgovarao bi s vlč. Petrom Dobrom i vlč. Marjanom Tjinkulom o osnivanju tamburaških grupa u ovim našim mjestima. I tako je sve počelo. Kad je u početku lansirao ideju o tamburicama nije ni na trenutak pomislio da će u pravu on biti taj koji će podučavati tamburaše, ali prijateljstvo s tamošnjim ljudima i veliki entuzijazam, po kojemu je inače naširoko poznat, naveli su ga da kaže „s Gospodinom naprijed“. Na početku je često

dolazio u naša mjesta i poučavao tamburaše, zatim im je slao note za određene pjesme uz snimanje, a na kraju se je nemalo iznenadio kad je primjetio da su se u sastave tamburaša jako dobro uklopili i mnogi novi članovi bez njegove pomoći.

A kakve su mise vlč. Branka? Žive i živahne, naravno u pratnji tamburica. A tamburice unose radost i kao da još jače ističu molitvu na materinskom jeziku onda kada sviraju u našim crkvama. Osim velike zahvalnosti, što drugo reći vlč. Branku? Da dugo godina pjevamo zajedno ili kako bi Gradišćanci rekli, da si skupa zajačimo!

Maria Lațchici

da nas upute gdje trebamo ići, tako da taj naš poludnevni boravak u Temišvaru je ostavio pozitivne impresije, iznenadio je nas pozitivno. Očekivali smo grad koji bi možda više bio industrijski, taman, jer još uvijek ona prizma komunizma negdje ti je u uhu i misliš da se to nije puno pokrenulo prema naprijed, međutim, jedan jako moderan, topao, svijetli, pozitivan grad koji je u nas unio jako pozitivne emocije.

Međutim, ono što smo svi skupa zaključili je da nam je ipak najljepše u Karaševu jer je predivna priroda i razgovarali smo u autobusu gdje bi sad od svega toga što smo vidjeli da moramo odabrati da živimo i 99% od djece i nas odraslih je reklo Karaševo. Zašto? Jer je najbližije dijelu gdje mi živimo, a puno više je netaknute i prekrasne prirode. Ono što je najvažnije, nigdje, i stvarno smo prošli jako puno zajednica iseljenika, nigdje nismo naišli na toliku količinu emocija, topline, ljubaznosti domaćina kao tu. Ne podilazim, govorim iskreno i iz iskustva jer mi već putujemo jako puno godina, svugdje su nas prekrasno dočekali i svugdje je to bilo jako lijepo ali vi ne samo što ste nam na usluzi, vi nam prenosite toplinu i radost što smo mi tu s vama. I to mi osjetimo, to je nešto što definitivno se novcem ne može kupiti. Vi ste takvi ljudi i sretna sam što smo vas upoznali.

Upravo ste odgovorili na moje zadnje pitanje. Namjeravao sam vas pitati koji su vaši dojmovi o hrvatskoj manjini u Rumunjskoj, što mislite o našoj narodnoj nošnji koju ste stigli upoznati i o tome kako smo sačuvali jezik, tradiciju i običaje u kontekstu u kojemu smo stoljećima živjeli odvojeni od matične nam države i bili pod raznim utjecajima drugih naroda. Ipak, mi smo čitavi niz stoljeća ostali ovdje kao hrvatska zajednica koja je njegovala i promicala, i još uvijek to sad radi, istim, pa čak i većim intenzitetom, tradicije, običaje, i sve elemente koje sačinjavaju njezin etnički identitet.

Taj vaš trud da zadržite, sačuvate i unaprijedite sve hrvatsvo prenesite na nove generacije jer moramo priznati da globalizacija utječe na sve nas. Doduše, na nas starije manje jer mi već imamo sagrađenu svijest o tome tko smo, što smo, otkud dolazimo i kuda želimo ići i na taj način mi čuvamo našu kulturu i običaje ali postoje veliki problemi s našom djecom, gdje globalizacija njima daje mogućnost puno većeg biranja nego što je dala nama. Na vama odraslima tu koji radite predano u ovoj zajednici je jako veliki zadatak da prenesete tu ljubav prema hrvatskoj riječi, kulturi i običajima na te mlade generacije koje ovdje stasaju oko vas. Ja vidim da vi to radite izuzetno uspješno, vaše malo etnodvorište može njima dočarati kako je to nekad bilo, što su te vrednote koje oni i dalje moraju cijeniti. Konkretno preko vaše narodne nošnje koja priča jako puno priča starih nekoliko stoljeća i samu tu ljubav prema svemu tome treba u tu djecu usaditi. Naša želja je, i danas smo to prodiskutirali na jednom zajedničkom sastanku, da vas pozovemo da budete naši gosti u Hrvatskoj, da vam pripremimo neke programe, da vi dovedete vašu djecu gore i da kroz sve to skupa još više osvijestimo koliko je vrijedno biti Hrvat, koliko je vrijedno cijeniti i čuvati svoje običaje i svoju kulturu jer toliko vrijediš koliko cijeniš sebe i narod iz kojega dolaziš. To da ste vi stvarno jedna jaka i napredna zajednica se pokazalo na proslavi Dana državnosti na jednoj zajedničkoj svečanosti gdje je Klapa Levanda pokušala uveličati taj dan. U jednom trenutku ja sam imala osjećaj da i mi i cijelo Karaševo dišemo jednim dahom, da kuca jedno veliko srce, i da smo se svi međusobno i grlili i pjevali zajedno i plesali zajedno. Više nisi znao tko je tu iz Karaševa, tko je došao iz Hrvatske, napravilo se to jedno zajedništvo i mislim da djeca koja su bila prisutna da je to za njih bilo isto toliko vrijedno kao i za nas odrasle da vide da se to može, samo treba uložiti jako puno truda, vremena i ljubavi.

Ivan Dobra

SRETAN VAM DAN DRŽAVNOSTI R. HRVATSKE!

Dvosatnim koncertom "Klape Levanda" na otvorenoj sceni Zajedništva Hrvata u Rumunjskoj svečano je u Karaševu obilježen Dan državnosti R. Hrvatske.

Prigodnim riječima su se prije nastupa "Klape Levanda" prisutnoj publici obratili predsjednik Zajedništva Hrvata Slobodan Gera i gđa. Darinka Balen, viša savjetnica prvoga stupnja za odgoj i obrazovanje Zagrebačke županije.

"Dan državnosti R. Hrvatske poseban je državni praznik koji se obilježava 30. svibnja u spomen na konstituiranje prvoga demokratski izabranog višestranačkog Hrvatskog sabora. Ove godine imamo posebnu čast i radost imati drage goste iz Zagrebačke županije, iz zadruga škola zagrebačke županije, koje srdačno pozdravljamo i ovim putem. S ovom prigodom želim pozdraviti i naše drage Hrvate iz Imotskog koji već neko vrijeme borave u našem mjestu i nastoje nam uljepšati crkvu, a isto pozdravljamo i članove Klape Levanda u čijim ćete društvu biti ove lijepe svibanjske večeri i proslave Dana državnosti", rekao je Slobodan Gera.

"Dragi domaćini, mještani ovog prekrasnog malog ali srdačno toplog mjesta, velikog, velikog srca. Hvala vam što ste nas primili u svoju sredinu, ponosna sam da vas mogu pozdraviti. Ovdje je danas s vama dvadeset učeničkih zadruga, sedamdeset i sedam mladih stvaralaca velikih voditelja koji su došli s vama podijeliti radost stvaranja, naučiti vas ono što oni znaju i naučiti jako puno od vas. Hvala vam na ovom velikom srcu koje nas je dočekalo od samoga jutra i prati nas cijeli dan. Nadam se da ćemo biti u prilici vratiti vam ovako lijepo gostoprimstvo. Želim vam svima sretan Dan državnosti!"

Obilježavanju Dana državnosti je nazočila i povećća grupa učenika iz Zagrebačke županije koja je zajedno sa svojim nastavnicima boravila od 30. svibnja do 2. lipnja u Karaševu kao gost Zajedništva Hrvata. Za vrijeme boravka u našem mjestu gosti iz Hrvatske razmjenili su iskustava s učenicima Dvojezične gimnazije putem svakodnevnih radionica raznih tematika te zajedničkim aktivnostima i lijepim druženjima. Jedna od radionica je bila likovna monotipija, druga likovna radionica je bila izrada neobičnih slika, zatim su sljedile radionice izrade narukvica, radionica rada s vunom na kartonu, radionica makramea, gdje su učenici učili pletiti neki određeni nakit ili stalke i nosače za teglice. Prva dva dana radionice su se održavale u Dvojezičnoj gimnaziji, u četvrtak su gosti iz Hrvatske razgledali Temišvar i glavne znamenitosti grada, a u večernjim satima su u katoličkoj crkvi iz Rekaša pratili jednosatni koncert "Klape Levanda", dok su se posljednjeg dana posjete Karaševu radionice održavale u Etnografskom centru u Karaševu.

Ivan Dobra

DUH KAO ROĐENDANSKI POKLON

Katolička crkva slavi svoj rođendan. To je blagdan Duha Svetoga.

Na taj dan Crkva je počela svoj povijesni hod od Jeruzalema do svih naroda svijeta sve do kraja vremena. Postala vidljiva zbog Isusovih djela u njoj.

Isus Krist je jedini Spasitelj svijeta. No bez Duha Svetoga taj spas ne bi mogao do kraja svijeta biti ostvaren. Isus Krist je uzeo na sebe naše grijehe i patnje, bolesti, smrti i krivice. Sve je to uništio na svom križu, a onda u svom ukrsnuću nas uskrisio i tako započeo novo čovječanstvo.

No sve bi to ostalo uzaludno kada Duh Sveti ne bi kroz povijest čovječanstva to spasenje primjenjivao na sve ljude. Isusu je bilo važno da Duh Sveti siđe na apostole i Crkvu. On je rekao: „Ne idite iz grada dok se ne obučete u silu odozgor.“ Papa Pavao VI. je napisao: "Ima u evangelizaciji niz metoda koje su dobre, ali ni najsavršenije od njih ne bi mogle zamijeniti tiho djelovanje Duha. Bez njega ništa ne vrijedi ni najvještija priprava navjestitelja. I najuvjerljivija oštroumnost, sve psihološke i sociološke metode bez njega se ubrzo pokazuju bezvrijednima."

To se obično zaboravlja. Crkve bruje riječima, propovijedima, diskusijama i novim metodama, a o Duhu Svetom kao da se jedva što čuje. Kao da se bojimo molitve. A baš kroz molitvu Duh Sveti silazi u naše djelovanje i ljudsko društvo. Ljudi bi u Crkvi htjeli nadomjestiti djelovanje Duha Svetoga pa čak i Isusa Krista. Smatraju da biti kršćanin znači raditi drugačije nego drugi ljudi, angažirati se bolje i savršenije. Zaboravljaju da sve to ostaje samo ljudsko djelo. Time se u svijetu ništa bitno ne mijenja. Tek Duh Sveti donosi u svijet novu kvalitetu, on stvara novi svijet i omogućava uništiti ratove, prognaništva, mržnju, nepraštanje, nečovještvo, zablude, prijevare i svaku zloću. Isusa Krista pronalazimo i spoznajemo proučavanjem Svetog pisma i teologije. On je Božja riječ i stoga se propovijedanjem ljudima daje da ga prepoznaju. No Duh Sveti je tajnovita osoba koja se dobiva samo intimnom stvarnošću molitve. Molitva je prostor u koji Duh dolazi da stupi među nas i stvara u nama nova stvorenja.

Molitva je otvorenost uma i srca Bogu. Samo molitva je mogućnost da postanemo drugačiji i bolji. Bez molitve Božja riječ, a to znači Isus Krist, uopće ne može stići u naša srca. Sv. Alfonz Ligouri kaže da se bez molitve nitko ne može spasiti. A prorok Joel

kaže: tko god zazove Ime Gospodnje bit će spašen. Majka Terezija kaže da nam Bog daje samo ono što ga molimo. Molitva je prema tome čudesna stvarnost i veličanstveni prostor u kome se stvara novo društvo. Sadašnji papa naglašava da bi bilo potrebno napraviti čitavu mrežu molitava nad svijetom kako bi se zaustavila zločinstva i kako bi nastalo humanije društvo. No molitva ne znači samo izgovaranje i recitiranje molitvenih formula. Kad kažemo moliti, onda mislimo na šutnju ili riječi koje duboko iz srca izviru, otvaraju čitavo naše biće, te nas tako stavlja u komunikaciju s Bogom.

Kristovo ukrsnuće još uvijek čeka pred našim vratima da nas zaodjene u svemoguću Božju snagu i tako započne u nama obnavljati nas i svijet oko nas.

Nažalost, još uvijek živimo kao da će Isusov spas doći tek poslije smrti. Zaboravljamo da je on sada tu, sad je moguće činiti Isusova djela, sad je moguće dobiti darove Duha Svetoga i njegove kreposti. Blagdan Duhova stoga zahtijeva, kuca i lupa na naša vrata da mu otvorimo. Ako danas zavapiš Bogu da ti dadne svoga Duha i njegove darove, postat ćeš drugačiji, pobijedit ćeš zlo i svjetlo će obasjati tvoje lice.

Potrebno je svima nama posvijestiti da je Duh Sveti veličanstveni dar svijetu. Potrebno se sjetiti da još uvijek Duh čeka da ga primimo u svoj dom i na radna mjesta, da mu dopustimo ući u strukture društva da bi tako razorio zlo i stvorio bolji svijet.

Dr. theol. Davor Lucacela

DRŽAVNA OLIMPIJADA HRVATSKOG JEZIKA

Ovogodišnja Državna olimpijada hrvatskoga jezika održana je na dalekom sjeveru države, u gradu Botošani.

P rvi pisani spomen Botošanija je iz "Ljetopisa Moldavije" Grigora Urecha, koji bilježi velike štete na gradu od Tatara 28. studenog 1493. godine. Grad je u početku bio trgovački grad, smješten na čvorištu puteva. U Botošaniju, počevši od 17. stoljeća prisutne su velike zajednice trgovaca armenaca i židova što, naravno, vodi do procvata gospodarskog i društvenog života. Grad i njegova okolica poznati su po velikom broju znamenitih kulturnih ličnosti koje je ovaj grad dao Rumunjskoj. U Botošaniju je rođen rumunjski nacionalni pjesnik, Mihai Eminescu. Mihai Eminescu. U Botošaniju su rođeni i veliki povjesničar Nicolae Iorga, slikar Ștefan Luchian je iz županije Botošani kao i druge važne ličnosti.

Šetajući današnjim gradom Botošani posjetitelj će ostati zadivljen ovim čistim i urednim gradom. Grad je prepun starih zgrada iz međuratnog razdoblja od kojih je dosta njih obnovljeno. No ima i zgrada iz vremena Austro-Ugarskog carstva, u dijelu koji se naziva Stari grad, a sada nosi ime 1. Decembrie. Kada posjetitelj stigne na laganu uzvišicu, zapravo brijez, na kojoj se ovaj trg nalazi, ostat će zapanjen ljepotom starih zgrada. Dojam koji ostavlja je da se nalazi u nekom od gradova Srednje Europe, iz prošlih stoljeća.

Grad je pun muzeja u kojima se mogu vidjeti važne izložbe, a koje su naši učenici imali prilike posjetiti i vidjeti. I naravno, posjetili su Ipotești. S pravom možemo reći da je ova olimpijada bila savršena prilika za obnavljanje znanja iz povijesti i

kulture, a ujedno dokazati svoje znanje iz materinskog jezika.

Školski inspektorat Botošani započeo je olimpijadu sjajnim prigodnim kulturnim programom na kojemu su učenici karaševskohrvatske manjine i ruske lipovjanske manjine recitali iz poeme Luceafărul (Večernjica) Mihaja Eminescua. Za pohvalu je bilo i to što su obukli našu narodnu nošnju, kao i naše nastavnice. Isto je bilo na kraju, u nedjelju kada su dodijeljene nagrade, također je prikazan prigodan umjetničko-kulturni program. Domaćini, počevši od inspektorata, pa rukovodstvo Gimnazije Mihai Eminescu, naravno ekspert iz ministarstva, gospođa Livija Neculai, svi su bili iznimno ljubazni i susretljivi. Također i zastupnik ruske lipovjanske manjine, ali i njihovi nastavnici. U tom duhu nastavljamo, nadamo se, i sljedećih godina.

Na kraju čestitamo svim učenicima sudionicima na ovogodišnjoj olimpijadi, svim profesorima hrvatskog jezika koji su učenike pripremali, svim nastavnicima koji su bili u pratnji, marljivim vozačima, ZHR-u na brizi i potpori, i naravno našem zastupniku, gđinu Slobodanu Geri.

Imajmo na umu da svi koji sudjeluju na olimpijadi, učenici, profesori, nastavnici, svi imaju jedan viši cilj: OČUVANJE MATERINSKOG JEZIKA!

Maria Lațchici

DODJELA NAGRADA PONAJBOLJIM UČENICIMA

U dvorani Amfiteatar iz Središnjeg Sjedišta ZHR-a održana je u petak 19. svibnja svečana dodjela nagrada učenicima koji su sudjelovali i postigli zapažene rezultate na nacionalnoj fazi Olimpijade hrvatskog jezika i književnosti u Botošaniu.

S istom prilikom nagrađeni su i nastavnici hrvatskog jezika koji su pripremili učenike za ovaj događaj.

Prije ceremonije dodjele nagrada, predsjednik Zajedništva Hrvata u Rumunjskoj Slobodan Gera je održao kratak govor u kojemu je naglasio da su sudionici Olimpijade zapravo ono najvrednije što imamo u našoj karaševskoj zajednici i zato je jedan od važnih zadataka Zajedništva biti uvijek na raspolaganju učenicima iz svih naših škola. Rekao je, također, da je ponosan i veoma zadovoljan radom nastavnika i postignutim rezultatima učenika te ih je sve zajedno pozvao da njeguju i u budućnosti materinski jezik.

Osim predsjednika Gere, čestitke učenicima na postignutim rezultatima uputili su školska inspektorica za manjine u Karaš-severinskoj županiji Ana Filka, profesori hrvatskog jezika Marjan Lukačela i Alina Miștoiu, inače ravnateljica Dvojezične gimnazije u Karaševu te prof. Đuređ Jankov, glavni tajnik Zajedništva Hrvata u Rumunjskoj.

Prvu nagradu na Olimpijadi hrvatskog jezika i književnosti osvojili su Filca Iadranka Anca, učenica 7. razreda Dvojezične gimnazije u Karaševu, Stoica Alesia Petra, učenica 8. razreda Dvojezične gimnazije, Filca Luka Mihai, učenik 12. razreda Dvojezične gimnazije, Turkalj Mateja, učenica 11. razreda Dvojezične gimnazije te Filca Patricia-Beatrice, učenica 8. razreda Osnovne škole Lupak.

Druga nagrada je pripala Birti Nikolasu-Deianu, učeniku 7. razreda Osnovne škole Klokotič, Muselinu Marianu-Mihaelu, učeniku 8. razreda Osnovne škole Klokotič i Miti Miriani, učenici 9. razreda Dvojezične gimnazije.

Treću nagradu su osvojile Ruja Maria-Ivana, Banac Bojita-Bianca, učenice 7. razreda Osnovne škole Lupak i Bunea Petronela-Nicoleta, učenica 8. razreda Osnovne škole Lupak te Tincul Ana Maria, učenica 11. razreda Dvojezične gimnazije. Četvrtu nagradu osvojila je Mihailă Valentina Anca, učenica 7. razreda Dvojezične gimnazije i Giurasa Oliver, učenik 8. razreda iste Dvojezične gimnazije u Karaševu.

Ivan Dobra

PRVA PRIČEST U KARAŠEVSKOJ ŽUPI

U ponedjeljak 29. svibnja, na blagdan Duhova, u crkvi Uznesenja Blažene Djevice Marije iz Karaševa bilo je posebno svečano na misnom slavlju u 11 sati kada je sakrament Prve Pričesti primilo četrnaest djece (jedanaest dječaka i tri djevojčice), iz Karaševa. Istoga dana, troje djece je primilo sakrament Prve Pričesti u crkvi u Nerimu.

U pratnji svojih roditelja i oblačeni u karaševsku tradicionalnu nošnju, djeca su ušla u župnu crkvu u kojoj su kršteni, gdje ih je dočekao i pozdravio župnik Petar Rebedžila. Pozdravio je i roditelje, kumove i ostale vjernike te pojasnio kako blagdan Duhova itekako ima veze sa svečanošću Prve pričesti jer su oba događaja u znaku Duha Svetoga. U svojoj propovijedi karaševski župnik se obratio prvopričesnicima govoreći im o važnosti sakramenata Isповijedi i Pričesti, jer preko pričesti, primaju Isusa u svoja srca i obećaju da će biti trajno Njegovi. "Ovo je jedan poseban dan za našu zajednicu. Jedna nova generacija vjernika koja će primiti preslavno tijelo i krv našega Gospodina Isusa Krista. Stavljamo njihove duše, njihov život, njihovo biće u Božje ruke. Želimo da svoj put kroz život koji ih čeka ne idu sami nego Isusom Kristom

Spasiteljem koji je rekao "Ja sam put, istina i život". Ne želimo da ji ostavimo sami, nego da smo i mi uz nji kao vjerska zajednica koja sluša i slijedi našega dobrog pastira Isusa Krista. Ovi prvopričesnici nesu samo mamini i nenini, nego su sviju nas. Oni su ona zajednica sadašnjih i budućih vjernika koja će dostojno i vrijedno živjeti i svjedočiti u svoju vjeru onoga koji je za nas uskrsnuo od mrtvih i koji nas je otkupio za vječni život i vječnu radost."

Nakon obnove krsnih obećanja djeca su primila sakrament Prve pričesti, a nakon toga otpjevali nekoliko zahvalnih pjesama, koje su naučili za vrijeme pripreve. Na kraju Svete mise uslijedila je podjela uspomena i zajedničko fotografiranje prvopričesnika.

Svečano je bilo i u Jabalču 4. lipnja kada je četvero djece u dobi od 10. godina (tri dječaka i jedna djevojčica) pristupilo Prvoj pričesti za vrijeme Svete mise u prepunoj crkvi iz tog mjesta. Prvopričesnike za taj veliki dan u njihovom životu pripremao je karaševski župnik, velečasni Rebedžila Petar. Sveta pričest je jedan od sedam svetih sakramenata, te zajedno sa krštenjem i potvrdom (krizmom) čini tzv. sakramente kršćanske inicijacije.

Lina Stroescu

MOLITVA KOD SPOMENIKA

Dana 18. svibnja, na dan Užašašća Gospodina, nakon što je u crkvi Marijina uznesenja u Karaševu održana Sveta misa, župnik Petar Rebedžila je kod spomenika palim herojima iz parka ZHR-a, u prisustvu velikog broja vjernika, odao počast i uputio prigodne riječi molitve za sve poginule i nestale junake iz karaševske općine u Prvom i Drugom svjetskom ratu.

Užašašće je kršćanski blagdan koji se slavi četrdesetog dana nakon Uskrsa, uvijek četvrtkom, i sjećanje je na Isusov uzlazak u nebo. Užašašćem na nebo Isus krist je spasio čovječanstvo i zbog toga se ovaj blagdan zove i Spasovo. Najprije se slavio zajedno s Duhovima, pedeset dana nakon Uskrsa, a od 4. stoljeća slavi se četrdeset dana nakon Uskrsa.

SLATKIŠI I KNJIGE ZA NAŠU DJECU

Ove je godine Zajedništvo Hrvata obradovao 260 djeteta iz naših karaševskih sela te Rekaša i Tirola, poklonivši im povodom Dana djeteta paketiće slatkišima i knjigama.

Učenicima paketići slatkišima i knjigama bili su uručeni uz pomoć direktora škola.

Također je Zajedništvo izdvojilo iz svog budžeta određenu svotu novaca kako bi na kraju školske godine nagradio izuzetne rezultate u učenju te dobro ponašanje naših učenika prvaka. Na savjet učitelja i profesora koji predaju u našim školama nabavile su se knjige čije su lekture usklađene s nastavnim programom i prilagođene svakoj učeničkoj dobi.

Lina Stroescu

Spomenik palim herojima, na čijim su granitnim pločama ispisana imena poginulih i nestalih junaka iz karaševske općine u Prvom i Drugom svjetskom ratu, podignut je 2007. godine, a posvećen je 24. listopada 2010. godine za vrijeme Svete mise koja je tada održana u parku Zajedništva Hrvata, ispred samoga spomenika.

Ivan Dobra

Folklorni ansambl „Karaševska Zora“

Ako želiš naučiti tajne karaševskog narodnog plesa, upoznati nove ljude, vidjeti nova mjesta u državi i u inozemstvu i da se lijepo zabaviš, onda te očekujemo u našem ansamblu.

Kontakt:
Ivan Belcea - 0749330736
E-mail: cers.zhrucr@gmail.com